

ע"פ 687/23 - חי בר אל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 687/23

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: חי בר אל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום לתעבורה
במחוז מרכז מיום 18.1.2023 בגמ"ר 6414-01-19
שניתנה על ידי כבוד השופטת מ' כהן

בשם המערער: עו"ד אליעד שרגא; עו"ד שרון דיין

פסק-דין

ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה במחוז מרכז (השופטת מ' כהן) מיום 18.1.2023 בגמ"ר 6414-01-19, שבה נדחתה בקשת המערער לפסילת המותב.

1. ביום 15.1.2019 הוגש נגד המערער כתב אישום המייחס לו עבירה של גרימת מוות בנהיגה רשלנית, והוא הורשע ביום 27.6.2022. ביום 3.10.2022 הגיש המערער בקשה לדחיית מועד הדיון שנקבע לשמיעת הטיעונים לעונש, וביקש להורות לשירות המבחן לערוך תסקיר בעניינו. בתגובה הודיעה המשיבה כי היא מסכימה לדחייה קצרה של הדיון, אך בנסיבות העניין ובשים לב לכך ששירות המבחן "דורש פרק זמן ממושך של כ-8 חודשים לשם עריכת תסקיר", לשיטתה אין הצדקה לדחייה כה ארוכה "במקום בו ניתן להציג את נסיבותיו האישיות של [המערער] בדרכים

2. ביום 6.10.2022 קבע המותב כי הדיון יתקיים בסוף חודש נובמבר 2022, והוסיף שהבקשה לקבלת תסקיר תידון במעמד הדיון. ביום 20.10.2022 הגיש המערער בקשה נוספת לדחיית הדיון, וביום 10.11.2022 הגיש הודעה נוספת שבה ציין כי בעקבות שיחה בין באת-כוחו לבאת-כוח המשיבה, "הוסכם כי תוגש בקשה זו לקביעת מועד קרוב לתזכורת, בו תידון בקשת ההגנה לקבלת תסקיר שירות מבחן, ולאור החלטת בית המשפט הנכבד יקבע מועד לשמיעת העדים ולטיעונים לעונש". בהמשך יום 10.11.2022 קבע המותב כי לא מצא מקום לקביעת דיון תזכורת, אך הורה על דחיית מועד הדיון ליום 14.12.2022 בצינו כי "באותו יום ישמעו עדים, טיעונים לעונש והבקשה לקבלת תסקיר".

3. ביום 4.12.2022 הגיש המערער בקשה נוספת, שבה ביקש לדחות את שמיעת העדים מטעמו ולקבוע כי הדיון יעסוק בבקשה להגשת תסקיר. המערער טען, בין היתר, שברצונו להציג טענות מסוימות בפני בית המשפט אך "מנימוקים שבצנעת הפרט וחסינו רפואי" נבצר ממנו מלהעלותן בעצמו, והוא מבקש שהן תובאנה מטעם שירות המבחן "שתסקיריו חסויים". עוד טען המערער, בין היתר, כי קביעת דיון לשמיעת הטיעונים לעונש טרם הכרעה בבקשתו להגשת תסקיר "כמוה כהחלטה לדחות את הבקשה ולאין את הטעם שבדיון בה". המשיבה, מצדה, הותירה את הנושא לשיקול דעת בית המשפט.

ביום 6.12.2022 קבע המותב כי אין מקום לשנות מן ההחלטה מיום 10.11.2022 ככל שהדבר נוגע לסוגיית התסקיר, והורה לצדדים להודיע מה מספר העדים שצפויים להעיד בהליך ומי מהם לא יוכל להתייצב לדיון ביום 14.12.2022. בעקבות זאת הודיעה המשיבה כי שני העדים מטעמה יוכלו להתייצב לדיון.

4. ביום 11.12.2022, שלושה ימים לפני הדיון, הגיש המערער בקשה לפסילת המותב "בשל חשש ממשי להטייה כנגדו". המערער הדגיש כי יידע את בית המשפט ביום 10.11.2022 שהמשיבה הסכימה לקביעת דיון תזכורת בנוגע לבקשה לקבלת תסקיר, וכי הצדדים סברו שקבלת בקשת ההגנה בהקשר זה "תייתר את 'הדחיפות' בשמיעת העדים". משנדחתה בקשתו לקביעת דיון ייעודי בסוגיית התסקיר, המערער "מחה באופן מכובד ומנומס" על כך בבקשתו הנוספת מיום 4.12.2022 - וחרף זאת דחה המותב את בקשתו ללא הצדקה, באופן המוביל, לפי הנטען, לפגיעה בהגנתו. לטענת המערער, ההחלטה האמורה מקימה חשש שהמותב "לא יטה אוזן" לטענותיו בסוגיית התסקיר ולטיעוניו לעונש, והיא "מצטרפת להחלטות רבות ומוטות" שניתנו בהליך.

בהמשך יום 11.12.2022 הורה המותב למערער להבהיר מהי העילה שמכוחה הועלתה טענת הפסלות ומתי נוצרה. בהתאם הודיע המערער כי הבקשה מבוססת על קיומו של חשש ממשי למשוא פנים, וכי העילה "נוצרה לאחר דחיית בקשתו לקביעת מועד לדיון בבקשתו לעריכת תסקיר בעניינו (החלטה מיום 6/10/2022) - חשש אשר "התעצם" בעקבות ההחלטה מיום 6.12.2022. עוד הובהר כי האמור בבקשה בנוגע להחלטותיו הקודמות של המותב, "איננו נימוק ו/או עילה לבקשה".

5. בקשת הפסלות נדונה בדיון מיום 14.12.2022, ובמהלכו טענה באת-כוח המערער כי קיים חשש ממשי לכך שבית המשפט גמר אומר שלא להורות על קבלת תסקיר. באת-כוח המערער חזרה ועמדה על הצורך בהגשת תסקיר, וטענה כי ההחלטה לקבוע דיון בטיעונים לעונש שבו תישמענה העדויות "כמו יתר את הדיון בתסקיר, שכן אם נשמעים טיעונים לעונש, אין כל מקום לתסקיר". כמו כן התייחסה בא-כוח המערער למועד התגבשות עילת הפסלות, וטענה כי

"העילה התגבשה בעצם בדצמבר [...] כי ב- 10 בנובמבר בית המשפט החליט את ההחלטה בעטייה עלה אותו חשש כבד בליבו של מרשי למשוא פנים". למרות זאת, כך הוסבר, החליט המערער להגיש את בקשתו מיום 4.12.2022 מתוך הנחה שייתכן שהסכמת הצדדים לפיצול הדיון נעלמה מעיני המותב. בתגובה טענה באת-כוח המשיבה כי אין מקום לפסילת המותב וכי לא מתקיים בענייננו חשש למשוא פנים.

6. ביום 18.1.2023 דחה המותב את בקשת הפסילה בקבעו כי המערער לא הצביע על נסיבות שיש בהן כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים. המותב הדגיש, בין היתר, כי לא חלה בענייננו חובה לקבלת תסקיר וכי "בית [ה]משפט טרם החליט אם לקבל תסקיר", מה גם שההגנה טוענת לקיומן של נסיבות אישיות ורפואיות "שטרם נשמעו ונשקלו ע"י בית [ה]משפט".

7. בערעורו מלין המערער על כך שהמותב לא פעל בהתאם להסכמתם הדיונית של הצדדים בנוגע לפיצול הדיון, ולגישתו התנהלות המותב "מסגירה במובהק שעמדת[ו] בעניין גזר דינו של [המערער] נעולה ובלתי ניתנת לשינוי". עוד נטען כי בכך שהמותב דחה את ההכרעה בסוגיית התסקיר עד לאחר שמיעת העדים והטיעונים לעונש, הוא "גיל[ה] באופן ברור את דעת[ו]" ביחס לסיכויי הבקשה וכן ביחס "למשקל ש[ה]המותב [מתכוון] לייחס לתסקיר שכזה". זאת, שכן אם יוגש תסקיר לאחר שמיעת טיעוני ההגנה, לא יהיה ביכולתו של המערער להעלות טענות בנוגע לאמור בתסקיר.

8. עיינתי בטענות המערער ובאתי לידי מסקנה כי דין הערעור להידחות. כאמור לעיל, הבקשה להורות על הגשת תסקיר בענייננו של המערער טרם הוכרעה ואף טרם נדונה, והמותב הבהיר שהבקשה תידון במהלך דיון שיתקיים בהליך. טענות המערער ממוקדות, אפוא, בהחלטות בעניין מועד הדיון בבקשתו ובעניין סדר שמיעת הטענות והעדים - החלטות אשר מצויות בליבת סמכותו של המותב לנהל את הדיון בהליך. כפי שנפסק לא אחת, השגות "ערעוריות" על החלטות דיוניות שכאלו אין מקומן בבקשת פסלות, והאכסניה הראויה לביורן היא בהליכי ערעור מתאימים (ראו והשוו: ע"פ 7415/20 זלצמן נ' מדינת ישראל היחידה הארצית למאבק בפשיעה, פסקה 8 (5.11.2020); ע"פ 6429/21 מורחן נ' משטרת ישראל, פסקה 6 (14.10.2021); ע"פ 6895/20 זמיר נ' ועדה מקומית לתכנון ולבניה מנשה, פסקה 7 (5.11.2020)).

9. אף לא מצאתי ממש בטענה כי ההחלטה שלא לדון תחילה בבקשה לקבלת תסקיר, מעידה כשלעצמה על "נעילת" דעתו של המותב או על חסימת יכולתו של המערער להעלות טענות בנוגע לתסקיר (ככל שיוגש). ההחלטות שנתן המותב בנושא זה היו תמציתיות וטכניות במהותן, ולא ניתן ללמוד מהן על עמדה כלשהי - לא כל שכן עמדה נחרצת - בנוגע לבקשה עצמה, בנוגע לתסקיר שיוגש ככל שהבקשה תתקבל, או בנוגע לטענות שיהא ביכולתם של הצדדים להעלות על בסיסו. לפיכך אני סבורה שהמערער מנסה לקרוא בהחלטות המותב את מה שאין בהן, וכי לא עלה בידו להצביע על חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב בניהול ההליך.

10. הערעור נדחה, אפוא.

ניתן היום, כ"ד בשבט התשפ"ג (15.2.2023)

